

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato in primam Digesti Veteris Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Officio præfecti prætoris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96393)

determinati. Jaco. de Ranen. dete...

Opte. Privilegiu potest princeps...

De officio consulis. Rubrica. X.

LEX VNICA.

- 1 Administrationem plures habentes...
- 2 Consul habet iurisdictionem contentiosam.
- 3 Iudex si coram quo causa est...

Officium. Consularis officium...

- a si sit minor. h. d. Ho. hac lege...
- b contra l. duo ex tribus. f. de re iud.
- 1 gati. Opp. dicit qd habent a l. administratione...

- 2 quod no. In contrarium videtur...
- 3 Cetero, quid si ille coram quo...

- 5 Accur. q sic per hac l. Item inducitur...
- 6 Et ex hoc. L. Concl. dicitur aliud...
- 7 pote de iud. f. nullo. ubi de hoc dicitur...

ADDITIONES.

- a ALEX. C. Manumittere. De iuramento...
- b ALEX. C. Autoritate interponere. Ho. q ista...
- c Jurisdictione contentiosam. Et dicit quod...

De officio praefecti pratorio. Rubrica. xj.

LEX VNICA.

Reuter. Diuidit duas pres. Prio...

- a ALEX. C. Epparant. Adde gl. in l. spale...

in cotra... ra: fecus... re. vt in... uit filii... s: Et te... r eandez... nupt... egio: au... dere, ne... quonim... dignitate... bilis ad... uo Bar... cocept... orario: o Bar... ad auu... is: Pri... ost. Pri... ho que... lo casu... sona pa... ris: aut... si. l. c. u... i gl. qua... i. s. au... comite... d posse... optinu... prima... e Bar... A ide... s. aliq... z releg... ritoz. e... gaud. e... inferio... c dicit... e nega... nict. f. Res... signu... illo nec... vigoze... exten... rinen... lineam... e legis... u cocef... potes... tur. s... mutat... aliud... te que... le. sed... possit... rigi. l... o. z in... n. Pe... ia. Et... zomit... ideoz... fuit... arum

ff. Cletus. Bartolus ad lib. primum Digestorum.

in prim. eo. tit. vide no. in l. i. a. q. ap. non lic. Bald. in l. ad simili- tudinem. C. de epi. & cler. quid autem in regibus. vide Bal. & Bal. hic. & Bar. in l. i. in prim. quod quisq. & adde q. credat legatis, de eorū commissione. Abb. consil. lxx. ff. lib. Ro. cōsi. lxxij. Et an a sententia regis appelletur vide Bal. consil. ccccvi. j. lib.

* CLAV. C. Restitutorio. Pena autem appellatis est amissio cāe. ter. est que ad hoc dicit Alberic. singulare in l. a. p. cōsultibus. C. de appel.

De officio præfecti urbi. Rub. xii.

LEX PRIMA.

1 Dicitio intra, comprehendit terminū cui apponitur. **O**mnia præfectus urbi, hz pmissiōe seu cognitiōe de omnibus intra urbē, & ceteris militarij, & cōmissi delicti hz cognitiō nē, p cognoscere de q̄relis p paronōs, & libertos, & p relegare, & in insula deportare, & cognoscere, & punire tutores male administrantes negotia pupillo rū, & hz cognitiōe circa nūmularios, & libertos & magistratū, & p modo culpe, p corrigere & castigare h̄ st. vsq; ad s. cura carnis. Et no. quātū vadit Italia. Et no. gl. q̄ st q. Roma est sub Papa: & sic p̄cludit ista gl. q̄ donatio facta a Lōstāntino va- luit, h̄ no. in aut. quō oportet epif. s. j. s. in proemio. De natu- ra huius dictionis iura, an cōprehendat vltimā diem, dic q̄ cōmp̄dit terminū cui apponit. P̄ hoc est rex. q̄ vltimus dies cōprehēdit in l. j. si intra, de success. edic. Ho. glo. q̄ est turpitudine accipere pecuniam. Irēgnaliter isti tutores puni- tur. Dic scilicet extra ordinarie, vt in eos. j. de tutel. Irē possunt poni in cōmpeditibus, vt l. iij. s. penj. de susp. tuto.

ADDITIO.

- 1 ALEX. C. Roma est sub Papa. hāc gl. alle. Bal. in rub. p̄finitio nū feudalitū, q̄ statuta specialia ab Imperatore facta i ciuitate Rome, quo ad illam nō valent, sed legem generalem facere possunt vt ibi dicitur.
- 2 Verba enuntiativa prolata per principem faciunt fidem.
- 3 Abis appellatiōe continetur comitatus non districtus.
- 4 Comitatus probatur per terminos designatos.
- 5 Donatio facta per Lōstāntinū Pape Syluestro q̄ valuerit, Marchia & Ferraria sunt in patrimonio beati Petri.
- 6 Castro cōcesso in feudū intelligitur cōcessa omnis iurisdicctio, & nūme. 9.
- 7 Iudex non potest se introrittere de delicto, quod cōstat fuisse commissum extra territorium.
- 8 Statutus quod viget in ciuitate, intelligitur vigere in villis, & castris. nu. 9.
- 9 Aiciarius episcopi si non potest cognoscere de crimine, non cognoſcat etiam si episcopus digni, committo tibi curā & regimē episcopatus.
- 10 Legato grano q̄ est perusi, venit granū quod est i comitatu.
- 11 Concedo tibi quicquid habeo infra tales arbores, an ipsa arbor veniat.

Dico infra ponitur inclusiue, vbi fit latissima interpretatio.

- 1 §. Cum urbem. In reg. abi. cōmiserimus. Ista plata sunt a p̄ncipe, plenā fidē faciūt, vt hic, & in c. de p̄bationib; i. clemē. Secō no. q̄ p̄ ista v̄ba cōmitto talē locū tibi, libera & plena s̄ potestas iurisdicctiōis. Tertio no. q̄ h̄ v̄ba epifco le dicat urbē nostrā, & nō comitatū, tū comitatus, vbi appellatiōe p̄tinet, vt j. ea. l. ver. si vltra, s̄ districtus q̄ est vltra comitatū, nō cōtinet, q̄ vbi Roma dist̄rgebat quasi totū mūdū.
- 2 & tamen non venit nisi comitatus eius, vt j. ea. l. vbi. si vltra. & est quō p̄bet comitatus, dico, q̄ p̄bat per terminos designatos, s̄ ab eo q̄ habuerat potestare tēminādū inter comitatū & comitatū vt patet hic, & q̄ terminū ciuitatis vrbis. Rome terminat ad cētū miliaria, vt hic, & j. eo. l. i. ibi. cū terminos vrbis. & c. Et de hac materia no. p̄ Inn. in c. ad sedem. extra de restit. spo.
- 3 C. In gl. q̄ est sup̄ v̄bo. p̄nere. hec gl. p̄supponit donationem factā p̄ Lōstāntinū tenuisse, q̄ verū est s̄ Richar. Malū. q̄ donatio p̄ncipis, h̄ vim legis q̄ durat etiā mortuo p̄ncipe p̄dente, vt l. pe. C. de dona. inter vir. & vro. Irē p̄supponit gl. ali. bi. i. aut. vt ecclē. Ro. cen. an gaudeat p̄seri. vbi st. q̄ in patrimonio beati Petri, est Marchia & Ferraria. C. In reg. ibi. c. lapi dē. Et hoc colligit q̄ si Papa, Imperator vel Comes, p̄cedit castrū vel villā in feudū, q̄ ois iurisdicctio sit cōcessa, ar. s. & cōsi. p̄n. l. si. Irē ois villa vel castrū, q̄ sit in comitatu alicu-

ius ciuitatis, sub ea ciuitate esse videat nisi habeat speciale p̄t legiū. arg. de epif. & cle. l. nulli. verū. q̄ si in vnico. C. In reg. ibi. p̄fecti vrbis notio. Et hoc no. q̄ q̄ si statat delictū esse cōmissum extra territorij iudicis, q̄ iudex nō p̄t de ipso cognoscere, nec se introrittere, & ex hoc colligit forma excipiedi. excipit enim s̄ iudicē, q̄ ad eū n̄ p̄nere. S̄ q̄ si dubitat s̄ loco delicti, an fue rit intra territorij velegra, vel q̄ si dubitat de qualitate loci q̄ bñ cōstat delictū esse cōmissū, tū dubitatur an ille locus sit sub vna iurisdicctioe vel sub altera, q̄ p̄ cognoscere? Irē q̄ si vnus incipit cognoscere de isto dubio, an alter p̄t se introrittere, siue excipiat siue nō? Dic q̄ subtiliter no. p̄ Inn. extra. de re scri. c. sup̄ literis. ver. Irē nō valet. C. In reg. abi. notio non est, dic rōne territorij. S̄ bñ possit esse rōne domicilij, vel rōne or- riginis, vt sic cōmūds de his vbi speciale domicilij h̄ vel de; h̄ gesser. vt C. vbi de cri. agl. opoz. l. j. aut. qua in p̄nuncia. & r̄ iste s̄ allegat ad q̄nem, q̄ statuti q̄ viget in ciuitate, intelligatur vigere in villis & castris. Facit ad idē. s̄ de legi. l. ij. & est gl. oz. dmaria. j. de postu. Leg. ea. Facit. C. s̄ resta. l. i. Irē allegatur in arg. q̄ si cui p̄cedat castrū intelligit etiā p̄cessa iurisdicctio castrō adherēs, & iurisdicctio adherēs territorio, omnis iurisdicctio ordinaria, vt l. i. C. vbi r̄ apud quē. Ita r̄ Bal. hic. D̄ p̄ hoc no. 10 in l. ergo. de acq. rerū domi. & hic p̄ l. j. & Irē allegatur ad que- stio. Aiciarius epif. nō potest cognoscere de crimine sine speciali mādato. P̄ hōne q̄ epifcopatus dicit, committo tibi curam vel re- gimen epifcopatus, an videtur specialiter demādare vt possit cognoscere de crimine? A idē quod sic, argu. huius s̄. h̄ dic contra, vt hic: argu. de peculo. l. quas Tuberōnis. s̄. alia. Ad hoc facit j. de officio p̄con. & lega. l. ij. in fine vbi si legatus p̄- cōsultus, habet a p̄cōnsule administrationem vel commissiō- nes generalem in p̄nuncia decreta p̄cōnsuli, tamen de cau- sis meri Imperij, non cognoſcat, sine speciali mādato. j. de offi- cio p̄con. l. solet. in p̄nci. vbi videas. L̄ iter enim indefinita equipollet vnuerſali, tamen illud est verum si omnij particu- larit̄ eadem est ratio, alias nō. Irē allegatur iste s̄. ad que- stionem. q̄ si ligatur granū quod est p̄crasti, sub isto legato ve- nit granum quod est in comitatu, quod dic vt hic p̄ Syluestro & allegat j. de penū legata. l. nam quod liquide. s̄. si cui. Irē al- 12 legatur per l. j. & ad questionem concedo tibi quicquid habeo intra talem arborē, an contineatur arbor? Bal. videt dicere q̄ sic per l. j. quod dicitur. j. de success. edicctio. & de verb. obli. q̄ ante calendās. Et ad hoc facit iste s̄. q̄ in istis verbis intra cen- tesimum miliare & ipsūz centesimū miliare cōtinetur. Breuiter ego dico, & p̄mitto, q̄ iste sermo est dubius, q̄ illa dicitio itra potest poni inclusiue, & exclusiue. Si ponunt inclusiue, tū cōti- neat arbor, vt d. in rubis alleg. per Bal. Si exclusiue, & tū se- cus. A el dic q̄ aut loquimur in actu concessiōis beneficij, q̄ est latissime inter p̄rādū, & tū dicitio intra, ponitur inclusiue, & cōti- net arbor, vt d. in rubis. aut loquimur in his in q̄bus fit stricta interpretatio s̄ illam qui vult sibi aliū obligare tunc ponitur exclusiue, & nō continetur arbor, vt l. veteribus. infra de pactis.

ADDITIONES.

* CLAV. C. Terminos vrbis. Et reformatores ciuitatis. A idē Bal. Castr. in l. j. huius studij. & ibi glo. s̄. de iust. & iur. & v̄s quod ad p̄positum dicit Bal. in rub. de offi. deleg. in fi.

- 1 POMA. C. Irē omnis. A idē Old. cōsilio ex gi. in j. & vltima q̄ne.
- 1 P̄relatus remotus a p̄relatura ob eius delictū, poterit vl- terius in bonis p̄iuri.
- 2 Tutor qui non posuit in inuentario omnia apponenda accusa- ri potest & p̄t suspectus remoueri criminaliter puniri.
- 3 Tutor, qui non posuit omnes res in inuentario, an p̄sumatur esse in dolo.
- 4 Clausula in inuentario quod si aliqua apponēda non apposu- rit quod voluit haberi p̄o appofitis, quid operetur.
- 5 Cognitio suspecti tutoris quādo pertinet ad iudicem causa- rum criminalium, & quando ciuiliū.
- 6 Inuentariū p̄vicitur, si tutor quid modicū nō appofuit in eo.
- 7 Tutor a tutela remouetur ratione doli commissi in inuentario.
- 8 Clausula q̄ si qua appofuit non apponenda vel econuerso ap- pofita in inuentario quid operetur.

1 §. Item solent. Irē rex facit ad questio. de p̄- fua, ratiōe delicti, tū poterit vltorius puniri in bonis, & in p̄- fona, no. per Inn. in c. qualiter. extra de accu. C. In reg. ibi. q̄s probare poterit dicit duo. P̄rimo q̄ tutores isti qui nō ponit in inuentario oia ponenda sunt accusandi, & vt suspecti remouēdi cū infamia. Secō sunt criminaliter puniendi. Et cū isto conco- dat. j.